

Jordel for sig ved at tage vor Flaade i 1807. I de Ord, som det ærede Medlem for Frederiks-borg Amts 1ste Valgkreds (Thomsen), der vel maa anses som en af de mest Saglyndige, saaledes har fremsat, har denne min Betragtning fundet ikke liben Stykke, skjøndt han jo har fremsført dem i en hel modsat Mening af den, jeg foresætter, nemlig til Jordel for netop at holde disse Punkter. Jeg tvivler nu om — man tillade mig denne Tvivl —, at vi ville være istand til at holde dem. Jeg har al god Tro til den danske Soldats Tap- perhed og Kropstid, til Officerernes Dygtighed og til Flaadens Bravour nu som tidligere — om Alt dette tvivler jeg slet ikke, men hvad jeg tvivler om, er, at vi med vort overmaade ringe Folketal kunne tilveiebringe en Styrke, der paa nogen Maade kan værges sig mod dem, der ville angribe os. Jeg frygter for, ja, jeg kan næsten sige, at jeg er overbevist om, at de Stormagter, jeg har hentydet til, kunne gjøre med os, hvad de ville, trods vore Befæstninger. Denne min Opfattelse vil tilstrækkelig godtgjøre, at jeg maa foretrække at gaa med Udvalgets Flertal fremfor med dets Mindretal. Flertallets Forslag gaar jo nemlig til den ene Side ikke ud paa, at vi skulle afvæbne eller opgive os selv, Noget, jeg heller ikke vil være med til; men til den anden Side gaar det heller ikke ud paa saa store Rustninger som dem, det ærede Mindretal og den høie Regjering ønske.

Idet jeg nu gaar over til at sige et Par Ord om Sagens finantzielle Side, skal jeg begynde med at erklære, at jeg i den Henseende er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), ligesom jeg ogsaa deler de sociale Betragtninger, han fremsatte. Jeg har jo i det Hele i denne Samling havt Leilighed til at arbejde meget sammen med dette ærede Medlem i sociale Spørgsmaal, og idet jeg, som sagt, fuldstændig deler hans Betragtning, kan jeg her fatte mig meget forkerte, end jeg ellers vilde have kunnet. Jeg deler med ham ikke blot den almindelige Betragtning, at det er nødvendigt, at disse overordentlige Befæstningsarbejder udføres for Penge, tilveiebragte paa overordentlig Maade, for at vi ikke dertil skulle bruge, hvad vi ellers kunne faae tilovers paa det ordinære Budget, og derved blive nødt til at standse andre Foranstaltninger, der have ligesaa megen Betydning for vort Folks Tilværelse og fremtidige Liv, som Krigsrustninger kunne have det; men jeg samstemmer ogsaa i den skarpe, af den ærede Ordfører senere gjentagne Udtalelse om den mærkelige Stemmning, der her i denne Sal kommer tilorde overfor en Indkomstskat, saasnart den for Uvov forlanges. Den overmaade store Omhed for Gaardmandsstanden, der af og til kommer tilorde fra ærede Medlemmer i denne Sal, skal jeg ikke være med til at dele; thi den er slet ikke fornøden. Jeg kan naturligvis kun være de ærede Herrer taknemmelig, som af og til ville kaste et Blik paa Danmarks Gaardmænd og i Betym-

ring for deres Vel tale et godt Ord for dem; men, naar der her bliver slaaet paa, at Gaardmandsstanden ikke skulde være villig til gjenneim en Indkomstskat at bringe et Offer for Landets Befæstning, saa har jeg ligesom faaet Bemyndigelse fra en ikke ringe Del af Gaardmandsstanden til at neblægge en alvorlig Indsigelse mod den Slags Antydninger (VilLe: Hvorfra?) Det skal jeg sige; jeg har den fra en Forsamling af Gaardmænd ovre i Sylland, med hvem jeg nylig talte om dette Spørgsmaal. En Gaardmand i denne Kreds erklærede nemlig, at Gaardmændene vare beredte til at betale Stat paa den Maade, som Flertallet her har foreslaaet, og sandt, at Forslaget herom var noget af det Bedste, der var kommet frem siden 1872. Denne Gaardmand er Medlem af Aarhus Amtsraad, altsaa i ethvert Fald mellem sine Levninge en dygtig og ansat Mand, og den Forsamling, hvori han udtalte sig, bestod af mere end hundrede Gaardmænd, som alle erklærede sig tilfredse med hans Ord. Jeg betragter den Slags Udtalelser nu som altid som en skarp Kritik af, hvad man ellers herovre tror at vide om, hvad Gaardmændene ville, og de ere i alt Fald et fortrinligt Bevis for, at Gaardmændene ikke behøve at tage mod nogen som helst Bebreidelse for, at de skulde være uwillige til at bringe de fornødne Offre for Fædrelandets Forsvar netop paa den Maade, som Flertallet har foreslaaet. Forøvrigt kan jeg ikke negte, at saa ofte der her i Salen og saa ofte der i visse Bladorganer herovre vises den rørende Kjærlighed til Gaardmandsstanden, som jeg før antydede, saar jeg forunderligt nok en Mistanke; men det maa vel skylbes en lignende Ideasociation som den, der før bragte mig paa Bildspor lige overfor det ærede Medlem for Bornholm (Kofod). — Jeg tror nu overhovedet ikke, at Danmark med nogen Sandsynlighed for et heldigt Udfald kan bygge sit Forsvar paa den Vaabenmagt, det vil være istand til at tilveiebringe. Den raa, legemlige Magt, som vi ville kunne raade over, tror jeg ikke kan beskytte Danmark, og skulde vi komme til det Tidspunkt, da der skal kæmpes en blodig Kamp for Fædrelandets Bestaaen, maa jeg ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds tro, at Danmarks Dage da vistnok ere talte. Men jeg deler da ogsaa den Betragtning, han fremsatte, at saalænge Folket opfylder sin Opgave i Almindelighed, saalænge det er aandsfriskt og dygtigt, saalænge det gaar frem i Oplysning, og saalænge alt Godt spirer i det, saalænge gaar det ikke tilgrunde.

Jeg maa altsaa være imod, at man i det Hele bygger Danmarks Tilværelse paa Vaaben, paa Bajonetter, paa Kanoner, Fæstninger og Skibe, medens jeg paa den anden Side heller ikke kan være med til at afvæbne. Derimod forekommer det mig, at Danmark, efter hele sit Omraade og Folketal ret vel kunde indtage en Plads mellem